

Корисна інформація з питань гендерної рівності та змін клімату

UniCities: Unlocking the Transformative potential of Ukrainian Universities towards climate neutral and sustainable cities

Project Ref. No.: 101083099 — UNICITIES — ERASMUS-EDU-2022-CBHE

<http://unicities.org.ua>

**Co-funded by
the European Union**

CO-FUNDED BY THE EUROPEAN UNION. VIEWS AND OPINIONS EXPRESSED ARE HOWEVER THOSE OF THE AUTHOR(S) ONLY AND DO NOT NECESSARILY REFLECT THOSE OF THE EUROPEAN UNION OR THE EUROPEAN EDUCATION AND CULTURE EXECUTIVE AGENCY (EACEA). NEITHER THE EUROPEAN UNION NOR THE GRANTING AUTHORITY CAN BE HELD RESPONSIBLE FOR THEM

Гендерна рівність — не лише принцип, а й практичний орієнтир нашої роботи.

Проект UniCities послідовно впроваджує гендерний підхід до всіх напрямів діяльності — від стратегічного планування до освітніх ініціатив. Для нас важливо не просто забезпечити формальний баланс, а створити середовище, у якому жінки й чоловіки мають рівні можливості впливати на розвиток сталих міських екосистем.

Ми враховуємо гендерні аспекти під час розробки навчальних програм і курсів, проведення літніх шкіл, підготовки аналітичних документів, політик і рекомендацій. Такі підходи інтегруються не лише в межах UniCities, а й на інституційному рівні університетів, які є членами нашого консорціуму .

Гендерна перспектива допомагає нам бачити ширше — оцінювати, як рішення у сфері енергетики, сталого розвитку чи просторового планування впливають на різні соціальні групи. Адже сталий розвиток можливий лише тоді, коли він заснований на рівності, інклюзивності та справедливості.

КОРИСНІ РЕСУРСИ З ПИТАНЬ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ТА ЗМІН КЛІМАТУ

<p>Посилання на сайт Асоціації міст України для висвітлення питань гендерної рівності та місцевого самоврядування</p>	<p>http://gender.auc.org.ua/</p>
<p>Посилання на Цілі сталого розвитку ООН</p>	<p>https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku</p> <p>Ціль 5 - гендерна рівність Ціль 13 – боротьба зі зміною клімату</p> <p>Відзначимо, що інші цілі сталого розвитку також є дотичними до питань навколишнього середовища і рівності.</p>
<p>Посилання на стратегію гендерної рівності</p>	<p>Стратегія гендерної рівності на 2024-2030 роки (Рада Європи) https://rm.coe.int/cm-2024-17-finale-ukr/1680af3517</p> <p>Стратегічна ціль 5 — Забезпечення розширення прав і можливостей жінок та гендерної рівності у зв'язку з глобальними та геополітичними викликами</p> <p>76. Загарбницька війна Російської Федерації проти України, пандемія Covid-19 та подальша економічна рецесія, міграційні потоки, зміна клімату, стихійні лиха та інші глобальні й геополітичні виклики непропорційно вплинули на жінок і дівчат у багатьох частинах світу, зокрема в Європі. Ці кризи як загострили наявну гендерну нерівність, так і створили нову, через яку жінки піддаються підвищеному ризику насильства, дискримінації та соціальної ізоляції. Пандемія Covid-19 та її довгострокові наслідки будуть відчуватися протягом багатьох років. Продовольча та енергетична криза, викликана загарбницькою війною Російської Федерації проти України, продовжуватиме впливати на тих, хто опинився у найбільш невідповідному становищі, й загрожуватиме глобальній безпеці та сталому розвитку. Адаптація до зміни клімату та пом'якшення її впливу, зокрема, щодо катастроф, викликаних кліматом, все ще вимагає розгляду з погляду гендеру та міжсекторальності.</p>

UNICITIES

77. Антиґендерні рухи підривають або кидають виклик наявним стандартам і політикам ґендерної рівності та загрожують реалізації основних прав усіх жінок і чоловіків, дівчат і хлопців. Ці рухи активні на всіх рівнях. Захист досягнутих напрацювань у сфері ґендерної рівності та відданість розробці нових стандартів і політик у цій сфері має бути невіддільною частиною багатосторонніх відносин. 78. Все більше даних і досліджень підкреслюють взаємозв'язок між статтю, ґендером, рівністю та зміною клімату. Таким чином стратегія передбачає обмін практиками щодо різноманітних наслідків зміни клімату та зв'язків між розширенням прав і можливостей жінок й ефективними глобальними кліматичними діями.

79. Мігрантки, біженки та шукачки притулку часто опиняються в нестабільних ситуаціях і відчують загрози своїй особистій, фізичній і сексуальній безпеці, особливо коли вони подорожують самі, вагітні, з дітьми або піддаються міжсекторальній дискримінації. У відповідь на ці виклики Комітет міністрів Ради Європи прийняв Рекомендацію CM/Rec(2022)17 щодо захисту прав жінок і дівчат мігранток, біженок і шукачок притулку у 2022 році. У рекомендації наголошується, що багато жінок і дівчат, які є мігрантками, біженками та шукачками притулку, зазнають різних форм сексуального і ґендерно зумовленого насильства в країні походження, під час подорожі чи після прибуття. Слід належним чином враховувати їхні потреби та обставини. Дійсно, ґендерно чутливі заходи повинні бути прийняті для запобігання дискримінації, насильству, переслідуванням, торгівлі людьми та іншим формам експлуатації та жорстокого поводження, зокрема під час кризи та стихійних лих. Крім того, необхідно вжити заходів для забезпечення того, щоб мігрантки, біженки та шукачки притулку ефективно користувалися своїми правами щодо особистої свободи, працевлаштування, житла, охорони здоров'я, освіти, соціального захисту і соціального забезпечення, де це можливо, а також доступу до інформації про права та доступні послуги. Стратегія ґендерної рівності на 2024–2029 роки спрямована на підтримку повної імплементації Рекомендації CM/Rec(2022)17 та інших відповідних міжнародних документів. CM(2024)17 24

UNICITIES

80. Ця п'ята стратегічна ціль розділена на чотири основні операційні цілі: - держави-члени вживають заходів на основі уроків, отриманих із пандемії Covid-19 у сфері ґендерної рівності; - держави-члени застосовують ґендерно чутливий підхід до запобігання та пом'якшення криз, незалежно від того, пов'язані вони з конфліктом, міграцією, охороною здоров'я, зміною клімату чи економічним спадом, зокрема там, де ці кризи перетинаються; - Держави-члени впроваджують Рекомендацію CM/Rec(2022)17 щодо захисту прав жінок і дівчат-мігранток, біженок та шукачок притулку - Держави-члени об'єднують зусилля для протидії антиґендерним наративам у співпраці з міжнародними організаціями та громадянським суспільством.

81. Діяльність Ради Європи в цій сфері буде спрямована на: - поширення та сприяння реалізації Рекомендації CM/Rec(2022)17; залучення цільової допомоги (через проекти співпраці) відповідно до цієї рекомендації; - поширення та сприяння реалізації Рекомендації CM/Rec(2022)20 щодо прав людини та захисту довкілля, яка приділяє особливу увагу положенню жінок і дівчат - підтримку систематичної інтеграції перспективи ґендерної рівності, включаючи розгляд підвищеної міжсекторальної вразливості в політиках і заходах щодо громадського здоров'я, розв'язання конфліктів, зміни клімату та економічного спаду, наприклад, через підвищення обізнаності та навчальні заходи для відповідних зацікавлених сторін; - підтримку держав-членів у визнанні ґендерної рівності та прав жінок як основного елемента багатосторонніх відносин і врегулювання криз, зокрема в політиці, стратегіях і програмах, спрямованих на досягнення міцного миру та інклюзивного розвитку; з посиланням на Рекомендацію Комітету міністрів CM/Rec(2010)10 щодо ролі жінок і чоловіків у недопущенні й вирішенні конфліктів та зміцненні миру; боротьбу із сексуальним і ґендерно зумовленим насильством у конфліктних і постконфліктних ситуаціях, а також на підтримку жінок і дівчат з різноманітних і змінних середовищ як позитивних агентів для запобігання конфліктам, розв'язання конфліктів, надання допомоги та відновлення, а також

UNICITIES

	<p>побудови сталого миру; - проведення заходів, спрямованих на усунення несприятливих наслідків зміни клімату для ґендерної рівності, включаючи підвищену (міжсекторальну) вразливість до всіх форм сексуального та ґендерно зумовленого насильства, а також соціально-економічну нерівність; - започаткування інформаційно-просвітницької кампанії протидії антиґендерній риториці та створення нового наративу; - підтримку, зокрема шляхом фінансування, громадянського суспільства та інших відповідних зацікавлених сторін у проведенні досліджень антиґендерних наративів і рухів.</p>
<p>Посилання на Європейську хартію рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад, 2022</p>	<p>http://gender.auc.org.ua/</p> <p>Відзначимо, що Асоціація міст України є національним координатором Хартії в Україні</p> <p>Планування і сталий розвиток Стаття 24 – Сталий розвиток</p> <p>(1) Підписант визнає, що в плануванні та розробці стратегії на майбутнє території, що знаходиться під його юрисдикцією, повинні повністю дотримуватися принципів сталого розвитку, в тому числі збалансованої інтеграції економічних, соціальних, екологічних та культурних аспектів, зокрема, з урахуванням необхідності заохочення та забезпечення рівності між жінками та чоловіками.</p> <p>(2) Тому Підписант бере на себе зобов'язання враховувати принцип ґендерної рівності як один з основоположних аспектів при плануванні або розробці стратегії сталого розвитку своєї території.</p> <p>Стаття 28 – Довкілля</p> <p>(1) Підписант визнає свою відповідальність за забезпечення високого рівня охорони та поліпшення якості навколишнього середовища у своєму регіоні, в тому числі через місцеві політики щодо відходів, шуму, якості повітря, біорізноманіття і наслідків зміни клімату. Він визнає рівні права жінок і чоловіків на отримання його послуг і дотримання його політик щодо збереження навколишнього середовища.</p> <p>(2) Підписант визнає, що в багатьох місцях способи життя чоловіка і жінки відрізняються, і що жінки і чоловіки можуть по-різному користуватися місцевими</p>

UNICITIES

послугами та публічними чи відкритими просторами, або ж стикатися з різними екологічними проблемами.

(3) Тому Підписант бере на себе зобов'язання розвивати свою екологічну політику і надання послуг з урахуванням конкретних потреб і способу життя жінок і чоловіків, а також з розумінням необхідності дотримуватися принципу солідарності між поколіннями.

Нові статті

Нові статті присвячені темам та проблемам, які або не існували 15 років тому, або суттєво змінилися за цей час, і які сьогодні значною мірою впливають на досягнення гендерної рівності.

Нові статті Хартії охоплюють дев'ять основних тем (макротем), які місцеві та регіональні органи влади повинні враховувати у своїй роботі.

1. По-перше, дуже важливо включити в Хартію взаємодоповнювальні основи сталого розвитку: соціальну рівність, економічне зростання та охорону довкілля.

8. Зміна клімату — це «мультиплікатор загроз», який посилює соціальну, політичну та економічну напруженість і більшою мірою впливає на дівчаток і жінок, ніж на хлопчиків і чоловіків.

Стаття 31 – Сталий розвиток заради сталого майбутнього

(1) Підписант визнає, що гендерна рівність є рушійною силою сталого розвитку та всіх його взаємопов'язаних аспектів, від викорінення злиднів і голоду та сприяння процвітанню та інклюзивному зростанню до побудови мирних, справедливих та інклюзивних громад, забезпечення захисту планети та збереження її природних ресурсів.

(2) Крім того, Підписант визнає, що цілі, закладені в Порядку денному у сфері сталого розвитку до 2030 року та Порядку денному у сфері сталого розвитку на період після 2030 року є глобальними, у той час як їх реалізація носить локальний характер. Усі 17 цілей сталого розвитку передбачають конкретні завдання, які безпосередньо пов'язані з обов'язками МРОВ, а гендерна рівність тісно переплітається з усіма цілями і

UNICITIES

	<p>є основою їх успішної реалізації. Зокрема, Підписант високо цінує, що зобов'язання в рамках реалізації положень Хартії тісно узгоджуються з Ціллю № 5.</p> <p>Стаття 38 – Зміна клімату та право на здорове довкілля</p> <p>(1) Глобальне потепління, скорочення біорізноманіття та забруднення навколишнього середовища становлять серйозну небезпеку для здійснення основних прав людини, включаючи право на життя, здоров'я та сім'ю. Підписант визнає право на здорове довкілля як одне з основних прав людини, при реалізації якого повинні враховуватися потреби жінок і дівчаток.</p> <p>(2) Підписант визнає важливу роль місцевих та регіональних органів влади у реагуванні на виклики, пов'язані зі зміною навколишнього середовища та клімату, особливо у містах, відповідно до принципів прав людини та гендерної політики. У зв'язку з цим Підписант зобов'язується:</p> <ul style="list-style-type: none">- підвищувати рівень обізнаності про необхідність інтеграції заходів щодо боротьби зі зміною клімату в свою місцеву політику та впроваджувати стійкі моделі розвитку із врахуванням аспектів гендерної рівності;- враховувати інтереси та досвід жінок при розробці та реалізації екологічної політики та планів охорони довкілля, ставлячи за кінцеву мету досягнення збалансованої участі чоловіків і жінок на всіх етапах та в усіх процесах розробки політики.
<p>Посилання на загальні рекомендації, ухвалені Комітетом ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок</p>	<p>https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83-%D0%9E%D0%9E%D0%9D.pdf</p>
<p>Посилання на загальну рекомендацію № 37 щодо пов'язаних з гендерною проблематикою аспектів</p>	<p>https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-recommendation-no37-2018-gender-related</p>

UNICITIES

<p>зменшення ризику катастроф у контексті зміни клімату 7 лютого 2018 р.</p>	
<p>Посилання на статтю “Гендерний аспект у питанні зміни клімату та зеленої енергетичної трансформації в контексті євроінтеграційних процесів”</p>	<p>http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/311335/302562</p>
<p>Посилання на статтю “Жінки та зміна клімату: виклики та історії боротьби”</p>	<p>https://povaha.org.ua/zhinky-ta-zmina-klimatu-vyklyky-ta-istorii-borotby/</p>
<p>Посилання на дослідження “Кліматична (не)справедливість: вплив зміни клімату на вразливі соціальні групи в містах України”</p>	<p>https://cedos.org.ua/pdf/%D0%9A%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0 (%D0%BD%D0%B5)%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf</p>
<p>Посилання на статтю “Гендерна рівність, зростання ВВП та кліматичні зміни – знаходження хиткого балансу в довгостроковому плануванні розвитку міста”</p>	<p>https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/306/265</p>
<p>Посилання на статтю “Гендерна складова розвитку суспільства в контексті впливу на довкілля та його збереження”</p>	<p>http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/21014/1/%D0%A8%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E.%D0%9F.%20%D0%9C%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%B2%20%D0%90.%D0%86.%20PES-2024.pdf</p>
<p>Посилання на статтю “Гендерна рівність як найпотужніший предиктор розвитку суспільства. Вплив освіченості жінки на кліматичні зміни та економічне зростання країни”</p>	<p>http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/18844/1/Svitlynska.pdf</p>
<p>Посилання на статтю “Жінки сильніше страждають від зміни клімату, та піддаються</p>	<p>https://ucn.org.ua/?p=6378</p>

UNICITIES

переслідуванню через кліматичний активізм”	
Посилання на статтю “Чому жінки вразливіші до зміни клімату?”	https://povaha.org.ua/chomu-zhinky-vrazlyvishi-do-zminy-klimatu/
Посилання на статтю “Гендер та зміна клімату”	https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4968/1/tezy_2018.pdf#page=179
Посилання на онлайн-курс «Гендер та довкілля»	https://ecoacademy.org.ua/sites/default/files/theme_files/tema_1_yak_povyazani_gender_ta_dovkillya.pdf
Посилання на дослідження “Гендерна перспектива сфери захисту довкілля в Україні”	https://razumkov.org.ua/images/2022/07/15/we_act_ecology_ukr_report.pdf
Посилання на статтю “Проблема гендерної нерівності в умовах кліматичних змін”	http://www.golos.com.ua/article/344117
Посилання на статтю “Як кліматична (не)справедливість пов’язана з гендерною (не)рівністю”	https://50vidsotkiv.org.ua/yak-klimatychna-ne-spravedlyvist-pov-yazana-z-gendernoyu-ne-rivnistyu/
Посилання на статтю “Міста і кліматична криза: як змінювати інфраструктуру та політики?”	https://mistosite.org.ua/articles/mista-i-klimatychna-kryza-ia-k-zminiuvaty-infrastrukturu-ta-polityky
Посилання на статтю “Гендерні аспекти, розвиток сільського господарства та сільських територій”	https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/e251881c-8162-4e53-8a54-528ca7c345e1/content
Посилання на статтю “Чому зміна клімату по-різному впливає на жінок і чоловіків та як це змінити?”	https://povaha.org.ua/chomu-zmina-klimatu-po-riznomu-vplyvaje-na-zhinok-i-cholovikiv-ta-yak-tse-zminyty/
Посилання на статтю “Як зміна клімату впливає на молодь та її права Кліматична криза — це криза прав дитини.”	https://www.unicef.org/ukraine/stories/climatechange-rights

UNICITIES

Посилання на дослідження “Gender-responsive climate governance and the role of women leaders ”	https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/2024/gender-responsive-climate-governance-report.pdf
Посилання на дослідження “Empowering Women in Climate, Environment and Disaster Risk Governance: from National Policy to Local Action”	https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/66/EGM/Background%20Papers/Mary%20PICARD_CSW66%20Background%20Paper.pdf
Посилання на дослідження “ISF Women, Peace and Security Helpdesk Gender, the Environment and Security in Ukraine”	https://wpshelpdesk.org/wp-content/uploads/2024/12/Gender-Climate-and-Security-in-Ukraine-FINAL-draft-to-publish.pdf
Посилання на дослідження “Gender Perspective of the Environmental Protection Sector of Ukraine”	https://reliefweb.int/report/ukraine/gender-perspective-environmental-protection-sector-ukraine
Посилання на дослідження “Overview of linkages between gender and climate change”	https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/UNDP%20Linkages%20Gender%20and%20CC%20Policy%20Brief%201-WEB.pdf
Посилання на статтю “Explainer: How gender inequality and climate change are interconnected”	https://www.unwomen.org/en/news-stories/explainer/2022/02/explainer-how-gender-inequality-and-climate-change-are-interconnected
Посилання на статтю “How six women are helping their communities adapt to climate change”	https://www.unep.org/news-and-stories/story/how-six-women-are-helping-their-communities-adapt-climate-change
Посилання на статтю “5 Ways Climate Change Disproportionately Impacts Women”	https://www.technoserve.org/blog/5-climate-change-impacts-women/
Посилання на статтю “The Pearl of Climate Action: Gender Equality and Women’s Empowerment”	https://wmo.int/media/magazine-article/pearl-of-climate-action-gender-equality-and-womens-empowerment
Посилання на Політика та стратегія ООН з питань гендерної рівності та	https://www.unep.org/resources/policy-and-strategy/un-environment-policy-and-strategy-gender-equality-and-environment

UNICITIES

навколишнього середовища (2015)	
Посилання на статтю “What does gender equality have to do with climate change?”	https://climatepromise.undp.org/news-and-stories/what-does-gender-equality-have-do-climate-change
Посилання на статтю “Gender and climate action”	https://www.unep.org/topics/gender/gender-and-climate-action
Посилання на статтю “Why Gender Matters in Climate Change Adaptation”	https://www.iisd.org/articles/gender-climate-change
Посилання на гайд “Guide on Gender and Climate Change”	https://www.undp.org/publications/resource-guide-gender-and-climate-change-0
Посилання на дослідження “Placing Gender Equality at the center of climate action”	https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/380cef3f-b8e4-4692-bff6-49fe156f0c5d/content
Посилання на статтю “Climate change and gender”	https://sustainluum.com/climate-change-and-gender/?lang=en
Посилання на гайд “Gender and Climate Change Training Handbook”	https://www.adaptation-undp.org/resources/training-tools/gender-and-climate-change-training-handbook
Посилання на статтю “We Can’t Fight Climate Change Without Fighting for Gender Equity” by Jamie L. Gloor, Eugenia Bajet Mestre, Corinne Post and Winfried Ruigrok	https://hbr.org/2022/07/we-cant-fight-climate-change-without-fighting-for-gender-equity
Посилання на дослідження “Gender and Climate Change: A Closer Look at Existing Evidence”	https://wedo.org/wp-content/uploads/2016/11/GGCA-RP-FINAL.pdf
Посилання на “Gender and Climate Change: A Closer Look at Existing Evidence”	https://genderclimatetracker.org/
Посилання на дослідження “Gender, Climate and the Environment”	https://www.ucl.ac.uk/risk-disaster-reduction/research/centre-gender-and-disaster/gender-climate-and-environment

UNICITIES

Посилання на статтю “What is Gender and Climate Change? Understanding the Intersection”	https://www.thegender.org/gender-and-climate-change/
Посилання на статтю “Climate change 'impacts women more than men'”	https://www.bbc.com/news/science-environment-43294221
Посилання на статтю “Women, more than men, say climate change will harm them personally”	https://www.pewresearch.org/short-reads/2015/12/02/women-more-than-men-say-climate-change-will-harm-them-personally/
Посилання на статтю “We can solve climate change – if we involve women”	https://www.weforum.org/stories/2019/09/why-women-cannot-be-spectators-in-the-climate-change-battle/
Посилання на статтю “To feed a warming world, we must also serve up gender equality”	https://www.reuters.com/sustainability/society-equity/feed-warming-world-we-must-also-serve-up-gender-equality-2025-03-25/
Посилання на статтю “Gender (In)Equality in the Voluntary Carbon Market”	https://academic.oup.com/sp/advance-article/doi/10.1093/sp/jxaf014/8097951?searchresult=1
Посилання на вебінар “Climate Impact on Gender Equality”	https://www.youtube.com/watch?v=Di_NwyA7x4
Посилання на відео “OECD Audio: Women, climate change & data: why we need to better understand the environment-gender nexus”	https://www.youtube.com/watch?v=tuix1gEIWQQ
Посилання на відео “Gender, Climate Justice and Gender-Transformative Adaptation Pathways”	https://www.youtube.com/watch?v=C7YPt0QXZiM
Посилання на відео “Gender Equity and Climate Change”	https://www.youtube.com/watch?v=UAIzSh-djtI
Посилання на відео “Untangling the nexus between gender and climate”	https://www.youtube.com/watch?v=lQuy1SIW0U8

UNICITIES

Посилання на відео “Inclusive Resilience: Gender Lens to Climate Change”	https://elearning.eapcivilsociety.eu/2025/02/inclusive-resilience/
Посилання на відео “Special episode: How research helps tackle climate-driven violence against women workers”	https://www.youtube.com/watch?v=4IVQRgtJ6al
Посилання на дослідження “Gender Equality for Smarter Cities: Challenges and Progress”	https://unhabitat.org/gender-equality-for-smarter-cities-challenges-and-progress
Посилання на дослідження “Mainstreaming gender equality in smart cities: Theoretical, methodological and empirical challenges”	https://www.researchgate.net/publication/335006160_Mainstreaming_gender_equality_in_smart_cities_Theoretical_methodological_and_empirical_challenges
Посилання на статтю “Gendering the Smart Cities: Addressing gender inequalities in urban spaces”	http://collections.unu.edu/eserv/UNU:8632/t09-p53-76.pdf
Посилання на статтю “Теоретичні основи використання гендерно підходу при плануванні громадського простору”	http://www.pa.stateandregions.zp.ua/archive/3_2018/5.pdf
Посилання на статтю “Women in the gender-inclusive smart city”	https://www.beesmart.city/en/smart-city-blog/women-in-the-gender-inclusive-smart-city
Посилання на статтю “Calling for a gender approach to 'smart' and 'resilient' cities”	https://wrd.unwomen.org/explore/insights/calling-gender-approach-smart-and-resilient-cities
Посилання на статтю “Gender and Sustainable Cities”	https://www.thegpsc.org/sites/gpsc/files/gender_and_sustainable_cities_guidance_note.pdf
Посилання на статтю “AI in Urban Life: The Hidden Gender Bias Shaping Our Cities”	https://www.urbanet.info/ai-urban-safety-gender-bias-shaping-our-cities/
Посилання на статтю “Gender Equality and Inclusiveness in Urban Planning”	https://smartcitysweden.com/best-practice/390/gender-equality-and-inclusion-in-urban-planning/

UNICITIES

Посилання на статтю “Intelligent spatial technologies for gender inclusive urban environments in today's smart cities”	https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780128202470000126
Посилання на статтю “Inclusive cities: 4 examples of urban productivity through gender equality”	https://blogs.iadb.org/ciudades-sostenibles/en/inclusive-cities-urban-productivity-gender-equality/
Посилання на статтю “Cities aren't designed for women. Here's what's needed next”	https://www.weforum.org/stories/2022/10/designing-cities-for-women-undp-report/
Посилання на відео “How to Ensure Gender Inclusion of Smart City Services”	https://www.youtube.com/watch?v=n4j43P8IZY0
Посилання на статтю “SDG 11: Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable”	https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/women-and-the-sdgs/sdg-11-sustainable-cities-communities
Посилання на статтю “Inclusive Smart Cities: An Exploratory Study on the London Smart City Strategy”	https://www.mdpi.com/2075-5309/14/2/485
Посилання на відео онлайн-тренінгу на тему “Питання гендеру у кліматичній політиці” Міндовкілля	https://www.youtube.com/watch?v=bH_LAqtQXA4